

Anmälan mot Försäkringskassan, försäkringskontoret Helsingborg om bl.a. avsaknaden av fullföljdshänvisning i ett beslut om sjukpenning

---

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 7 juni 2006, klagade AA på Försäkringskassans hantering av hennes sjukpenningärendet och anförde bl.a. att hon endast hade fått ett meddelande om att sjukpenning inte skulle komma att utgå eftersom hon inte hade någon sjukpenninggrundande inkomst. Eftersom det inte var ett beslut så kunde hon inte överklaga.

Utredning

Ärendet remitterades till Försäkringskassan som anmodades att yttra sig över det som AA framförde beträffande formen för kassans ställningstagande i frågan om hennes rätt till sjukpenning inbegripet frågan om hennes möjligheter till överprövning av detta.

Utredning

Försäkringskassan beslutade den 2 mars 2006 att fr.o.m. den 10 januari 2006 fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) till 0 kronor då AA inte hade något förvärsarbete och inte hade s.k. SGI-skydd genom att hon inte ansågs vara arbetsökande på arbetsförmedlingen. Hon uppfyllde därmed inte villkoren för att vara försäkrad för arbetsbaserade försäkringsförmåner.

AA har efter det att hennes SGI i beslutet den 2 mars 2006 fastställts till 0 kronor och fram till dess JO-anmälan gjordes den 5 juni 2006 sjukanmält sig åtta gånger, nämligen den 18 januari, 2 februari, 21 februari, 9 mars, 16 mars, 28 april, 19 maj och 4 juni 2006.

I samtliga fall har AA fyllt i och skickat in blanketten ”Begäran om sjukpenning – arbetslös” till Försäkringskassan och därmed yrkat sjukpenning. Medicinskt underlag, d.v.s. läkarintyg, har ingivits i tre av sjukfallen.

I samtliga sjukfall utom i det sjukfall som anmälts den 18 januari 2006 har försäkringskontoret skickat meddelande till AA om att hon inte haft rätt till sjukpenning då hennes SGI tidigare fastställts till 0 kronor och att ärendet avslutats. Någon utredning eller bedömning av i vilken grad anmäld sjukdom kan ha nedsatt arbetsförmågan har inte företagits. Inget av meddelandena har försetts med fullföljdshänvisning.

Länskontorets bedömning

En grundläggande förutsättning för rätt till sjukpenning är att den försäkrade omfattas av arbetsbaserade förmåner enligt 3 kap. 4 § socialförsäkringslagen (1999:799) och att den sjukpenninggrundande inkomsten uppgår till minst 24 procent av prisbasbeloppet enligt 3 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL).

Eftersom AA inte omfattades av arbetsbaserad försäkring och hennes SGI var 0 kronor fanns ingen möjlighet att betala ut sjukpenning. Försäkringskassan hade därför ingen skyldighet att utreda i vilken grad anmäld sjukdom kunde nedsätta hennes arbetsförmåga – se 3 kap. 7 § AFL.

Det var likväl givetvis en brist i handläggningen att Försäkringskassan inte avslutade varje enskilt sjukfallsärende med ett beslut försett med omprövningshänvisning.

Vilka övervägande som handläggaren kan ha gjort i formaliafrågan har inte kunnat utredas då handläggaren den 4 december 2006 gick på längre tjänstledighet och därför inte har kunnat höras och då det i dokumentation i ärendena inte finns något antecknat som kan vara till ledning i frågan om vad anledningen kan ha varit till att sjukfallen inte blivit föremål för formella beslut.

En sannolik förklaring till de formlösa avsluten kan ha varit omständigheten att beslut i vederbörlig ordning fattats den 2 mars 2006 rörande arbetsbaserad försäkring och SGI och att ytterligare formella beslut i frågan därför för handläggaren kan ha framstått såsom inte erforderliga.

Från länskontorets sida har handläggning av den typ av ärenden som här var aktuellt behandlats den 20 april 2006 i nätverksträff med försäkringsansvariga ute i länet och därvid underströks vikten av att fatta beslut i vederbörlig ordning. Under hösten 2006 har länskontoret i olika sammanhang påmint om vad som sagts den 20 april 2006. Mot bakgrund av dessa åtgärder torde risken för ett upprepande av de handlägningsbrister som förekommit i AA:s fall väsentligen ha minskat.

AA kommenterade remissvaret.

Bedömning

Av 21 § första stycket förvaltningslagen (1986:223) (FL) framgår att en sökande, klagande eller annan part skall underrättas om innehållet i det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet, om detta avser myndighetsutövning mot någon enskild. Om beslutet går parten emot och kan överklagas skall han, enligt andra stycket samma lagrum, också underrättas om hur han kan överklaga det.

I förevarande fall har Försäkringskassan vid ett flertal tillfällen formlöst, och i ett fall inte alls, meddelat AA att hon inte hade rätt till sjukpenning eftersom hon saknade sjukpenninggrundande inkomst. Meddelandena är tveklöst att betrakta som beslut i ärenden hos kassan. Beslut av detta slag skall, efter begäran av den enskilde, omprövas av kassan. Någon omprövningshänvisning hade emellertid inte fogats till besluten. Att ett beslut meddelas formlöst, eller för den delen inte alls, innebär i och för sig inte att det därmed inte är omprövningsbart, men för att den enskilde skall kunna ta till vara sin rätt till omprövning krävs naturligtvis kännedom om beslutet och om hur man går till väga. Jag vill därför starkt framhålla vikten av att en beslutsunderrättelse dels formuleras på ett sådant sätt att det klart framgår att det är fråga om ett beslut, dels förses med en omprövningshänvisning när fråga är om ett omprövningsbart beslut som gått parten emot (jfr 21 § andra stycket FL). Försäkringskassan har brustit i bägge dessa avseenden och förtjänar kritik för det.

Ärendet avslutas.